

v evropské politice (18.6. – 24. 6. 2018)

Událost týdne:

24. června se prohlásil dosavadní turecký prezident Recep Tayyip Erdogan za vítěze prezidentských voleb. Po sečtení více než 98 % hlasů získal přes 52 %, což mu k obhájení mandátu postačuje. Prezident bude na základě nedávných změn turecké ústavy disponovat silnějšími pravomocemi. Hlavní opoziční kandidát Muharrem Ince obdržel 31 % hlasů a uznal svou porážku. Souběžně se konaly parlamentní volby, ve kterých zvítězila Erdoganova vládnoucí islámská Strana spravedlnosti a rozvoje (AKP) se ziskem více než 42 % hlasů. Do koalice by mohla AKP jít s nacionalistickou Stranou národní akce (MHP), která získala 11 %. Hlavní opoziční Lidová republikánská strana (CHP) obdržela více než 22 % hlasů.

18. června prodloužila Evropská unie protiruské sankce, jež reagují na anexi Krymu v roce 2014, o jeden rok. Podle prohlášení tím EU potvrzuje věrnost „zásadám ukrajinské svrchovanosti a územní celistvosti“ a považuje anexi za porušení mezinárodního práva. Konkrétně se jedná o bojkot zboží vyrobeného na Krymu, zákaz investic do krymské ekonomiky či o zákaz kotvení výletních lodí v tamních přístavech. EU pokračuje také ve vízových omezeních pro řadu Rusů či v sankcích na některé finanční ústavy a průmyslové podniky.

20. června schválil maďarský parlament, ve kterém má většinu koalice premiéra Viktora Orbána (Fidesz), sadu protiimigračních zákonů označovanou Stop Soros. Jedná se mimo jiné i o zákon, který umožní postihovat neziskové organizace za podporu nelegální migrace. Podle ministra vnitra Sándora Pintéra (Fidesz) se od vlády očekává, že využije všech prostředků k boji s nelegální migrací, což daný balíček zákonů splňuje. Maďarské kroky kritizuje Rada Evropy či Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE). Evropská komise pravděpodobně zahájí proti vládě právní kroky.

20. června schválil britský parlament konečnou podobu zákona o brexitu v podobě, jakou požadovala britská premiérka Theresa Mayová. Horní komora, Sněmovna lordů, jej schválila poté, co dolní sněmovna zamítla sérii dodatků, které Sněmovna lordů navrhla. Dodatky měly umožnit parlamentu větší vliv na řízení brexitu. Parlament další kroky vlády může schvalovat pouze symbolicky. Schvalovací proces bude završen souhlasem královny Alžběty II.

21. června odmítl italský ministr vnitra Matteo Salvini vpustit do Itálie lodě Lifeline a Seefuchs německých nevládních organizací, které od libyjských břehů přivázely migranty. Salvini hned po nástupu do funkce zahájil tvrdou protiimigrační politiku s cílem snížit masový příliv migrantů do země. Vláda kritizuje nevládní organizace, že nahrávají pašerákům, a nechce jejich lodě přijmout. Organizace Lifeline uvedla, že záchranné akce jsou v souladu s mezinárodními zákony a požádala o bezpečný přístav pro zachráněné lidi. O dva dny později informovala agentura ČTK, že loď Lifeline stále v mezinárodních vodách čeká na diplomatické řešení situace. Malta mezitím poskytla plavidlu zásoby a vyzvala ke vzdálení se od maltských vod.

23. června se sešly v centru Londýna tisíce odpůrců brexitu, jež požadují vypsání nového referenda. Cílem skupiny People's Vote, která akci zorganizovala, je, aby britský parlament vyzval vládu k opětovnému hlasování o budoucnosti Británie. Protestu se zúčastnila řada politiků včetně opozičních labouristů, liberálních demokratů i konzervativců.

24. června uvedla německá kancléřka Angela Merkelová na minisummitu 16 unijních států v Bruselu, že pokud se nepodaří EU najít celoevropské řešení migrační problematiky, přijde na řadu spolupráce konkrétních skupin zainteresovaných států. Setkání se nezúčastnily mimo jiné státy Visegrádské skupiny (V4 – Česko, Slovensko, Polsko, Maďarsko). Merkelová upozornila, že se země nemohou vyrovnávat s migranty samy. Migrant si dle ní nesmí vybírat, kde požádají o azyl. Summit se zabýval především spoluprací se třetími zeměmi, posílením ochrany vnější hranice EU a zastavením přesunu migrantů mezi státy uvnitř unie. Italský premiér Giuseppe Conte navrhl v desetibodovém plánu, aby si každá členská země stanovila kvóty na počet migrantů bez práva na azyl. Francouzský prezident Emmanuel Macron se vyslovil pro sankce vůči zemím, které migranty s nárokem na azyl odmítají.

Telegraficky

- Dne 20. června oznámila ukrajinská expremiérka Jiluja Tymošenková kandidaturu do prezidentských voleb, které se uskuteční v následujícím roce.

© CEVRO, z. s. 2018

www.cevro.cz, info@cevro.cz

Zpracovala: Monika Zuberová

